

Ikääntymispoliittinen strategia

Vanhneuv 10.12.2024 § 30

Valmistelija

Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012) määrittelee yhdeksi kunnan tehtäväksi laatia suunnitelman ikääntyneen väestön tukemiseksi. Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n 3 momentissa tarkoitettua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa.

Rautavaaran kunnassa on luotu ikääntymispoliittinen strategia vuosille 2018–2021, ja strategian laadinnasta on vastattu entisellä perusturvan palvelualueella. Uutta suunnitelmaa ei ole kuitenkaan laadittu kuluvalle valtuustokaudelle. Meneillään olevaa valtuustokautta koskevan hyvinvointisuunnitelman (2021–2025) laadinnassa on kuultu kuitenkin myös vanhus- ja vammaisneuvostoa.

Rautavaaran vanhus- ja vammaisneuvosto asetti vuoden 2023 toisessa kokouksessaan (18.4.2023, § 11) silloisen kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikön tehtäväksi valmistella uusi suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi: ”Päätettiin edetä suunnitelman kanssa seuraavasti: Laaditaan olemassa olevaa, koko kunnan hyvinvointisuunnitelmaa tukeva suunnitelma ikääntyneen ja vammaisen väestön tukemiseksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö [nimi] toimittaa luonnoksen suunnitelmasta hyvissä ajoin ennen seuraavaa kokousta neuvostolle. Vanhus- ja vammaisneuvosto käsittelee suunnitelmaluonnosta seuraavassa kokouksessa.”

Edellisen kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikön irtisanouduttua ja siirryttyä seuraaviin tehtäviin uudistetun ikääntymispoliittisen strategian valmistelu jäi kesken vuonna 2023.

Ikääntymispoliittinen strategian suunnittelu alkoi huhtikuussa 2024. Koska vuonna 2023 ikääntymispoliittiseen strategiaan liittyvistä keskusteluista ei ole säilynyt kirjauksia, strategian suunnittelu aloitettiin täysin puhtaalta pöydältä.

Strategian pohjatyön teki yhteiskuntatieteiden kandidaatti Jatta Tirkkonen osana yhteiskuntapolitiikan maisteriopintoihinsa kuuluvaa korkeakouluharjoittelua. Tirkkonen suoritti harjoittelun Rautavaaran kunnassa Itä-Suomen yliopiston kautta. Tirkkosen harjoittelua ja ikääntymispoliittisen strategian työstämistä ohjasi kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen. Strategiaa suunnitellessaan Tirkkonen oli yhteydessä vanhus- ja vammaisneuvostoon, vanhusten parissa työskenteleviin kunnan työntekijöihin sekä hyvinvointialueen työntekijöihin. Strategian laadinnassa kuultiin seuraavia henkilöitä: Maarit Pitkänen (Vanhustyön esihenkilö), Virpi Pesonen (Rautavaaran kotihoidon esihenkilö), Terttu Sorsa (Ikäihmisten neuvoston edustaja), Maija Kärkkäinen (Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen ja puheenjohtaja), Elina Kuosmanen (Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen), Ilkka Roininen (Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen), Ritva Lukkarinen (Vanhus- ja vammaisneuvoston jäsen, Suomen Punaisen Ristin Rautavaaran osaston

vastuuhenkilö), Kirsi Karvinen (Rautavaaran kunnan vapaa-aikaohjaaja) ja Eini Lappalainen (Lähihoitaja).

Tirkkosen harjoittelun jälkeen kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen, hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori Annukka Jäntti-Ciprian ja sosionomi (AMK) -harjoittelija Tanja Liimatainen viimeistelivät strategiaa ja valmistelivat sen esiteltäväksi vanhus- ja vammaisneuvostolle. Myös kunnan johtoryhmälle on mahdollistettu strategian kommentoiminen.

Strategia pohjautuu Rautavaaran kuntastrategiaan vuosille 2021–2025 sekä Rautavaaran hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2021–2025. Aiemmin ikääntymispoliittinen strategia on uudistettu valtuustokausittain, mutta uusi strategia on vuosille 2025–2035. Valtuustokaudet ylittävä aikaväli on perusteltu, koska vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta ei ole odotettavissa merkittäviä muutoksia tulevina vuosina. Riittävän pitkä aikaväli strategialle mahdollistaa paremmin sen tosiasiallisen toteuttamisen. Myös monilla muilla kunnilla vastaavat strategiat ovat pitkäkestoisia – esimerkiksi Oulun kaupungin vastaava strategia on tehty vuosille 2020–2030.

Uudistettu strategia jakautuu viiteen painotukseen:

1. Rautavaara vahvistaa osallisuutta ja vähentää yksinäisyyttä
2. Rautavaaralla kannustetaan ikäihmisiä lähtemään kotoa liikkeelle
3. Rautavaaralla panostetaan ikäystävällisiin asuinympäristöihin
4. Rautavaaralla edistetään hyvinvointia ja terveyttä
5. Rautavaara on uudistumishaluinen ja yhteistyökyvykäs

Esittelijä	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen
Päätösehdotus	Vanhus- ja vammaisneuvosto tutustuu luonnokseen Rautavaaran kunnan ikääntymispoliittisesta strategiasta ja keskustele siitä. Vanhus- ja vammaisneuvosto hyväksyy strategian sellaisenaan tai muutettuna.
Päätös	Vanhus- ja vammaisneuvosto hyväksyi Rautavaaran kunnan ikääntymispoliittisen strategian.
Hyvltk 15.01.2025 § 5	
Valmistelija	Kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö Erik Räsänen Vanhus- ja vammaisneuvoston hyväksyttyä ikääntymispoliittisen strategian asia siirtyy eteenpäin hyvinvointilautakunnalle. Ikääntymispoliittinen strategia saa lopullisen Rautavaaran kunnan visuaalisen ilmeen mukaisen muodon, kun se on hyväksytty.
Vaikutusten arviointi	-
Esittelijä	Vs. hyvinvoinnin palvelualuejohtaja Silja Kavilo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta hyväksyy Rautavaaran kunnan ikääntymispoliittisen strategian vuosille 2025–2035 ja esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle ikääntymispoliittisen strategian hyväksymistä.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.

Vaikutusten arviointi	Oheismateriaalina
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Kärnä
Päätösehdotus	Kunnanhallitus ehdottaa, että kunnanvaltuusto päättää hyväksyä Rautavaaran kunnan ikääntymispoliittisen strategian vuosille 2025-2035.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.